

Universitat de Lleida

GUIA DOCENT
**GESTIÓ DE BIOEMPRESSES I
ASPECTES LEGALS I ÈTICS**

Coordinació: RAMOS GIRONA, ANTONIO JAVIER

Any acadèmic 2023-24

Informació general de l'assignatura

Denominació	GESTIÓ DE BIOEMPRESES I ASPECTES LEGALS I ÈTICS			
Codi	101624			
Semestre d'impartició	ANUAL AVALUACIÓ CONTINUADA			
Caràcter	Grau/Màster	Curs	Caràcter	Modalitat
	Grau en Biotecnologia	3	OBLIGATÒRIA	Presencial
Nombre de crèdits assignatura (ECTS)	10.5			
Tipus d'activitat, crèdits i grups	Tipus d'activitat	PRALAB	PRAULA	TEORIA
	Nombre de crèdits	0.1	1.2	9.2
	Nombre de grups	4	2	1
Coordinació	RAMOS GIRONA, ANTONIO JAVIER			
Departament/s	TECNOLOGIA, ENGINYERIA I CIÈNCIA D'ALIMENTS			
Distribució càrrega docent entre la classe presencial i el treball autònom de l'estudiant	Classes presencials: 34,4% Classes no presencials: 65,6% Hores classe: 105 Hores treball alumne: 157,5			
Informació important sobre tractament de dades	Consulteu aquest enllaç per a més informació.			
Idioma/es d'impartició	Antonio J. Ramos: castellà M. Mercè Clop: català Pedro Élez: castellà Aurora Teixidó: català Ángel del Río: castellà Català 40% Castellà 60%			
Distribució de crèdits	Antonio J. Ramos: 19% (coordinador) M. Mercè Clop: 19% Pedro Élez: 19% Aurora Teixidó: 19% Ángel del Río: 24%			

Professor/a (s/es)	Adreça electrònica professor/a (s/es)	Crèdits impartits pel professorat	Horari de tutoria/lloc
CLOP GALLART, MARIA MERCE	mariamerce.clop@udl.cat	2	Concertar cita
DEL RIO MONGE, ANGEL ANTONIO	angel.delrio@udl.cat	2,5	Concertar cita
ELEZ MARTINEZ, PEDRO	pedro.elez@udl.cat	2,6	Concertar cita
RAMOS GIRONA, ANTONIO JAVIER	antonio.ramos@udl.cat	2,3	Concertar cita
TEIXIDÓ JOVÉ, AURORA	aurora.teixido@udl.cat	2,6	

Objectius acadèmics de l'assignatura

És bàsic que l'estudiant que superi l'assignatura sàpiga:

- Familiaritzar-se amb els principis bàsics d'administració d'empreses, amb especial èmfasi en els aspectes de planeació, organització i direcció.
- Prendre consciència de la dependència de context en les tècniques de planeació, organització, direcció, control i gestió de recursos humans. Familiarització amb els entorns administratiu en els quals es desenvolupa la recerca i el desenvolupament.
- Saber descriure l'entorn de la innovació.
- Demostrar coneixement de fonaments de creació de bioempreses.
- Conèixer i saber utilitzar la Gestió de la producció, la gestió de qualitat i la gestió de projectes en una empresa biotecnològica
- Conèixer en els seus aspectes essencials les diferents normes que conflueixen en la regulació de la Biotecnologia.
- Assumir una consciència crítica sobre l'evolució de la Biotecnologia des d'una òptica jurídica, tenint en compte els diferents interessos implicats i els diversos enfocaments existents.
- Reflexionar sobre el paper que la Biotecnologia juga en la Societat, tant des d'un punt vesteixi ètic, com a socioeconòmic i cultural.

L'estudiant que superi l'assignatura també ha de poder:

- Saber gestionar activitats d'innovació en bioempreses.
- Saber dirigir projectes de recerca.
- Descriure i implementar diferents conceptes, mètodes i tècniques de la gestió de la qualitat i la seguretat alimentària
- Aplicar el sistema de APPCC a la indústria alimentària
- Descriure i analitzar el paper de l'administració i la legislació en la seguretat alimentària.

- Descriure i aplicar el programa d'assegurament de la qualitat en un laboratori.
- Distingir entre les diferents fonts normatives, ordenar la seva aplicació i interpretar els conceptes legals bàsics.
- Realitzar una cerca precisa de les normes que, en un moment donat, regeixen una determinada matèria.
- Aplicar la norma abstracta a problemes concrets que puguin plantejar-se.
- Debatre en públic sobre els avantatges i els inconvenients de les invencions biotecnològiques.
- Avaluar de manera crítica una enquesta sobre la percepció social de la Biotecnologia.
- Participar activament en un col·loqui sobre un documental o pel·lícula relacionat amb la Biotecnologia.

Competències

Competències generals

CG1 Ser capaç de buscar i utilitzar selectivament fonts d'informació necessàries per a aconseguir els objectius formatius.

CG3 Treballar en equip, amb una visió multidisciplinària i amb capacitat per a fer una distribució racional i eficaç de tasques entre els membres de l'equip.

CG8: Ser capaç de formar-se un judici crític sobre les implicacions de la biotecnologia a nivell ètic, legal i ambiental.

CG9: Ser capaç de desenvolupar una activitat professional d'acord amb les normatives de seguretat i respecte al medi ambient i amb criteris ètics.

Competències transversals

CT1 Ser capaç de realitzar informes escrits i orals comprensibles sobre el treball realitzat, amb una justificació basada en els coneixements teòricopràctics aconseguits.

Competències específiques

CE36 Tenir una visió integrada del procés de desenvolupament d'un producte o aplicació biotecnològica, que incorpori els aspectes socioeconòmics i de mercat del procés.

CE37 Conèixer i saber utilitzar la Gestió de la producció, la gestió de qualitat i la gestió de projectes en una empresa biotecnològica

CE38 Conèixer la legislació relativa a l'obtenció i disseminació de nous productes, així com d'avaluació de riscos biotecnològics.

CE39 Saber buscar i obtenir informació de les bases de dades sobre patents i conèixer el procés de sol·licitud d'una nova patent.

CE40 Saber jutjar críticament la informació pública sobre les innovacions biotecnològiques i els riscos associats i ser capaç de debatre sobre aquests temes amb criteris de base científica.

CE41 Saber dissenyar una recerca prospectiva de mercat per a un determinat producte biotecnològic.

CE42 Conèixer els mecanismes i particularitats de la creació de bioempreses

CE43 Saber interpretar críticament les diferents postures ètiques relacionades amb l'aplicació de la Biotecnologia.

Continguts fonamentals de l'assignatura

PART I.- ADMINISTRACIÓ D'EMPRESES (Prof. M.M. Clop).

Tema 1. Definició d'Administració. Funcions administratives. Habilitats administratives. Productivitat, eficàcia, efectivitat i eficiència.

Tema 2. Administració i societat: ambient extern i responsabilitat. Condicions econòmiques, tecnològiques, socials, polítiques i legals. Responsabilitat social dels administradors. L'ètica de l'administració. La confiança com a base per a una nova administració.

Tema 3. Administració internacional i corporacions multinacionals. Aliances entre països i blocs econòmics. Administració internacional: diferències culturals i entre països. Avantatges comparatius i competitius. L'avantatge competitiu de les nacions de Porter.

Tema 4. Direcció. Factors humans i motivació. Factors humans en l'administració. Motivació i teories de la motivació. Tècniques especials de motivació. Enriquiment del lloc.

Tema 5. Lideratge. Definició i components. Enfocaments en el lideratge. Lideratge carismàtic. Comportament i estils de lideratge. Enfocament situacional o de contingència del lideratge. Lideratge transaccional i transformacional.

Tema 6. Comitès, equips i presa grupal de decisions. Naturalesa i motius per utilitzar comitès i grups.

Inconvenients i mal ús dels comitès. L'operació exitosa de comitès i grups. Grups. Equips. conflicte en comitès, grups i equips.

Tema 7. Comunicació. Propòsit i procés de comunicació. Comunicació a l'organització. Barreres i interrupcions a la comunicació. Comunicació efectiva. Mitjans electrònics en la comunicació.

PART II.- GESTIÓ DE LA INNOVACIÓ I DE LA QUALITAT EN LA INDÚSTRIA BIOTECNOLÒGICA (Prof. P. Élez).

Tema 8. Introducció a la innovació. Definició i concepte d'innovació. Classificació de les innovacions. Avantatges de la innovació. Factors clau per a innovar. Sistemes d'innovació.

Tema 9.- Gestió de la innovació. Definició i conceptes. Models de sistemes de gestió de la innovació.

Tema 10.- Dimensió estratègica de la innovació. La innovació com a estratègia. Estratègia tecnològica. Diagnòstic tecnològic. Pla estratègic tecnològic. Transferència i difusió de la tecnologia.

Tema 11.- Identificació d'idees innovadores. Creativitat i innovació. Vigilància tecnològica, benchmarking, intel·ligència competitiva.

Tema 12.- Desenvolupament de projectes d'innovació. Gestió de projectes d'innovació. Finançament de la innovació.

Tema 13.- Explotació de resultats d'innovació. Assegurament de la innovació. Explotació de la innovació. Gestió del coneixement.

Tema 14.- Creació de bioempreses. Introducció. Pla d'empresa. Posada en marxa de l'empresa.

Tema 15.- Gestió de qualitat. Qualitat: definicions, importància. Sistema de gestió de qualitat. Normalització de la qualitat en la indústria.

Tema 16.- Normes d'assegurament i gestió de qualitat en la indústria. Normes de gestió de qualitat: ISO 9000.

Normes de gestió mediambiental: ISO 14000. Normes de gestió de seguretat i salut en el treball: OSHAS 18000.

Sistemes integrats de gestió: qualitat, mediambiental, i seguretat i salut en el treball.

PART III.- GESTIÓ DE QUALITAT I SEGURETAT ALIMENTÀRIA (Prof. A. Teixidó)

Tema 17.- Definició de qualitat. El frau alimentari. Seguretat Alimentària. Percepció social. La protecció del consumidor. Legislació europea: Paquet d'higiene de la Unió Europea. Anàlisi de Riscos. Perills presents en els aliments. Prerequisits en la indústria.

Tema 18.- Sistema d'Anàlisi de Perills i Punts de Control Crític (HACCP/APPCC) en la indústria biotecnològica.

Objectius del sistema. Principis del Codex Alimentarius. Elements del sistema. Beneficis i problemes específics.

Seqüència d'aplicació del sistema. Planificació i Preparació del sistema. Desenvolupament del sistema APPCC.

Verificació del funcionament i eficiència del sistema. Registre i documentació del sistema. Comprovació, vigilància o monitoratge. Aplicació del sistema APPCC a casos pràctics.

Tema 19.- Sistemes de Traçabilitat. Situació legislativa actual. Tecnologies de suport. Codificació de productes.

Sistemes de Certificació. Certificacions de qualitat (ISO 9001) i seguretat alimentària (ISO 22000, FSSC22000)

Objectiu. Procés de certificació. Auditories. Certificació de producte alimentari: ISO 22000, FSSC 22000, BRC, IFS i GlobalGAP. Gestió de qualitat en els laboratoris. ISO 17025. Bones pràctiques de laboratori.

PART IV.- ASPECTES LEGALS DE LA BIOTECNOLOGIA (Prof. A. del Rio)

Tema 20. Introducció. El Dret davant la Biotecnologia. Introducció. La missió del Dret en el camp de la Biotecnologia i els principals obstacles amb què es troba. Les diferents aplicacions de la Biotecnologia i la seva translació al Dret. Dret general i sectorial de la Biotecnologia. Les fonts del Dret en Biotecnologia. La rellevància de les fonts de caràcter internacional. Les fonts de caràcter nacional. La Biotecnologia com a objecte del repartiment de competències entre Estat i Comunitats Autònomes.

Tema 21. Els drets humans i la Biotecnologia. La dignitat de la persona humana. El dret a la integritat i a la llibertat personals. El principi bàsic del consentiment. Requisits, límits i supòsits especials del consentiment. La igualtat i la prohibició de discriminació per raons genètiques. Igualtat formal i igualtat material i projecció en la Biotecnologia. El dret a la intimitat i a la protecció de les dades genètiques personals.

Tema 22. Els principis generals en Biotecnologia. El principi de precaució. El principi de participació. El principi de transparència. El principi de corresponsabilitat.

Tema 23. La recerca biotecnològica. El marc normatiu. La Llei de Recerca Biomèdica. Principis i límits de la recerca biomèdica. El control de la recerca biomèdica. Els Comitès d'ètica. El sistema de responsabilitat en els assajos clínics. La protecció dels animals d'experimentació, marc normatiu

Tema 24. Els organismes modificats genèticament. Els organismes modificats genèticament des d'una òptica mundial i europea. La Llei d'organismes modificats genèticament. El paper dels legisladors autonòmics. Els principis bàsics en el tractament legal dels transgènics vegetals. La importància i maneres del control darrere de la seguretat. La transparència i participació ciutadana en l'autorització d'operacions amb transgènics vegetals. El règim de la utilització confinada. El règim de l'alliberament voluntari. La comercialització.

PART V.- ASPECTES ÈTICS I SOCIALS DE LA BIOTECNOLOGIA (Prof. A.J. Ramos)

Tema 25.- Les implicacions socials i ètiques de la recerca en matèries relacionades amb la Biotecnologia. Bioètica i Biotecnologia. La Bioètica en les tècniques reproductives animals i humanes. La clonació. Biotecnologia i Religió. Percepció pública de la Biotecnologia. Protecció de la intimitat genètica. Presència de la Biotecnologia en la cultura: literatura i cinema.

Tema 26.- Posicions socials i científiques en relació amb els organismes modificats genèticament. Biotecnologia i Agricultura sostenible. Biotecnologia i Medi Ambient. Biotecnologia i Biodiversitat. La Contaminació Gènica i les seves implicacions. Seguretat i Riscos en l'ús dels OMGs. La confrontació entre els científics i les associacions ecologistes.

Activitats pràctiques

DE LA PART I (Prof. M.M. Clop)

Treballs individuals:

- Tests curts al començament de cada classe utilitzant l'eina Tests i Qüestionaris del Campus Virtual.
- Anàlisi i discussió de tres articles sobre administració de la recerca.

Treballs en grup (pràctica de Direcció):

- En grups de 5 estudiants: treball sobre un tema d'aplicació dels seus coneixements a l'àmbit empresarial.

DE LA PART II (Prof. P. Élez)

- Taller sobre esperit emprenedor i innovació.
- Taller sobre creativitat.
- Seminari sobre sistemes de qualitat.

DE LA PART III (Prof. A. Teixidó)

- Realització de problemes/casos sobre el sistema APPCC en indústries biotecnològiques. Activitat d'assistència obligatòria.
- Seminari sobre assegurament de la qualitat en un laboratori. ISO 17025. Activitat d'assistència obligatòria.

DE LA PART IV (Prof. A. del Riu)

- Aprenentatge en la cerca de normes i en la localització de sentències.
- Debat jurídic entorn de la utilització dels preembrions supernumeraris amb finalitats de recerca científica.
- Assaig d'un judici en relació amb un cas de contaminació ambiental per cultiu de transgènics.

DE LA PART V (Prof. A.J. Ramos)

- Realització i interpretació d'una enquesta sobre el grau de coneixement de la població sobre qüestions biotecnològiques. Activitat d'assistència obligatòria.
- Participació en un debat sobre avantatges i desavantatges dels aliments transgènics. Activitat d'assistència obligatòria.
- Cinema-fòrum al voltant d'una pel·lícula que versarà sobre el determinisme genètic i/o l'ètica en el món de la Biotecnologia. Activitat d'assistència obligatòria.

Eixos metodològics de l'assignatura

La metodologia de l'assignatura serà de classes magistrals, seminaris i activitats pràctiques, que inclouen treballs individuals, de grup, debats, enquestes i exposicions públiques. Seran presencials els exàmens, els seminaris i algunes activitats pràctiques avaluatives (debats), que seràn d'assistència obligatoria.

Pla de desenvolupament de l'assignatura

PLANIFICACIÓ GESTIÓ DE BIOEMPRESES

Curs 2023-2024

PRIMER SEMESTRE

Mes	Dia	Hora	Professor
Setembre	15-Divendres	17.10-19.00h	AR 2
	18-Dilluns	15.00-16.50h	MC 2
	25-Dilluns	15.00-16.50h	MC 4
	26-Dimarts	17.10-19.00h	PE2
Octubre	5-Dijous	15.00-16.50h	PE 4
	9-Dilluns	15.00-16.50h	MC 6
	16-Dilluns	15.00-16.50h	PE 6
	19-Dijous	17.10-19.00h	PE 2 GM B
		19.10-21.00h	PE 4 GM A
	23-Dilluns	15.00-16.50h	MC 8
	27-Divendres	15.00-16.50h	PE 8
	Novembre	9-Dijous	17.10-19.00h
	13-Dilluns	15.00-16.50h	PE 10
	14-Dimarts	17.10-19.00h	PE 6 GM A
	16-Dijous	17.10-19.00h	PE 8 GM B
	22-Dimecres	17.10-19.00h	MC 12
	23-Dijous	15.00-16.50h	PE 12
	28-Dimarts	17.10-19.00h	PE 14

	30-Dijous	17.10-19.00h	PE 10 GM B
		19.10-21.00h	PE 12 GM A
Decembre	5-Dimarts	17.10-19.00h	MC 14
	15-Divendres	15.00-16.50h	MC 16
	21-Dijous	15.00-16.50h	MC 18
	22-Divendres	15.00-16.50h	MC 20
Gener	15-Dilluns	15.00-18.00h	Examen part PE Aula 3.1.07

L'aula és sempre la 3.1.07, tret que s'indiqui el contrari en l'horari.

PROFESSORAT:

AR: Antonio J. Ramos. Dpt. Tecnologia, Enginyeria i Ciència d'Aliments.

MC Mercè Clop. Dpt. Economia y Empresa.

PE: Pedro Élez. Dpt. Tecnologia, Enginyeria i Ciència d'Aliments.

SEGON SEMESTRE

Mes	Dia	Hora	Activitat	Professor
Febrer	6-Dimarts	15.00-16.50h	GG	AT 2
	8-Dijous	17.10-19.00h	GG	AT 4
	13-Dimarts	17.10-19.00h	GG	AT 6
	15-Dijous	17.10-19.00h	GG	AT 8
	19-Dilluns	15.00-16.50h	GG	AT 10
	21-Dimecres	17.10-19.00h	GG	AdR 2
		19.10-21.00	GM Grup A	AT 2 GM
	22-Dijous	19.10-21.00h	GM Grup B	AT 4 GM
	23-Divendres	15.00-16.50h	GG	AT 12
	27-Dimarts	15.00-16.50h	GG	AdR 4
	28-Dimecres	17.10-19.00h	GM Grup A	AT 6 GM
	29-Dijous	17.10-19.00h	GM Grup B Aula 3.1.08	AT 8 GM
Març	4-Dilluns	15.00-16.50h	GG	AT 14
	5-Dimarts	17.10-19.00h	GG	AdR 6
	6-Dimecres	17.10-19.00h	GM Grup B	AT 10 GM
		19.10-21.00h	GM Grup A	AT 12 GM

	7-Dijous	15.00-16.50h	GG	AdR 8
	12-Dimarts	17.10-19.00h	GG	AdR 10
	13-Dimecres	15.00-16.50h	GG	AdR 12
	14-Dijous	17.10-19.00h	GG	AdR 14
Abril	5-Divendres	15.00-19.00 h	Examen (aula 3.1.07)	Part AT
	15-Dilluns	17.10-19.00h	GG	AdR 16
	17-Dimecres	15.00-15.50h 16.00-16.50h	GG	AdR 17 AR 3
	24-Dimecres	15.00-16.50h	GG	AdR 19
	26-Divendres	15.00-16.50h	GG	AdR 21
	29-Dilluns	15.00-16.50h		dAR 23
Maig	2-Dijous	15.00-16.50h	GG	AdR 25
	6-Dilluns	15.00-16.50h	GG	AR 5
	8-Dimecres	15.00-16.50h	GG	AR 7
	13-Dilluns	15.00-16.50h		AR 9
	15-Dimecres	15.00-16.50h	GG	AR 11
	17-Divendres	15.00-16.50h	GG	AR 13
	20-Dilluns	15.00-15.50h	GG	AR 15
	22-Dimecres	15.00-16.50h	GG Exposició encuestes	AR 17
	23-Dijous	9.00-9.50h	GP III (debat) Aula 3.1.06	AR 1 GP
		10.10-11.00h	GP II (debat) Aula 3.1.06	AR 2 GP
		11.10-12.00h	GP I (debat) Aula 3.1.06	AR 3 GP
		12.10-13.00h	GP IV (debat) Aula 3.1.06	AR 4 GP
	24-Divendres	17.10-19.00h	GG (cineforum)	AR 19
Juny	7-Divendres	15.00-18.00h	Examen (aula 3.1.07)	Part AdR+AR
	25-Dimarts	15.00-18.00h	Examen (aula 3.1.07)	Recuperació

L'aula és sempre la 3.1.07, tret que s'indiqui el contrari en l'horari.

PROFESSORAT:

AT: Aurora Teixidó. Dpto. Tecnologia d'Aliments.

AdR: Ángel del Río. Dpto. Dret Públic.

AR: Antonio J. Ramos. Dpto. Tecnologia d'Aliments.

Sistema d'avaluació

OBSERVACIONS GENERALS SOBRE L'AVALUACIÓ

L'assignatura consta de 5 blocs temàtics

BLOC TEMÀTIC 1.- TEORIA ADMINISTRACIÓ D'EMPRESSES + GESTIÓ DE LA INNOVACIÓ I DE LA QUALITAT EN LA INDÚSTRIA BIOTECNOLÒGICA (Valor: 22%). Nota mínima: 4.0. Recuperable.

Activitat 1.- Controls de la part d'administració d'empreses. Valor: 8% de l'assignatura.

Activitat 2.- Examen de la part de teoria de gestió de la innovació i de la qualitat. Valor: 14% de l'assignatura.

BLOC TEMÀTIC 2.- TEORIA GESTIÓ DE QUALITAT I SEGURETAT ALIMENTÀRIA (Valor: 17%). Nota mínima: 4.0. Recuperable.

Activitat 3.- Examen de teoria (sobre els continguts teòrics explicats en classe i la resolució d'un problema o cas de APPCC). Valor: 17% de l'assignatura.

BLOC TEMÀTIC 3.- TEORIA ASPECTES LEGALS DE LA BIOTECNOLOGIA (Valor: 20%). Nota mínima: 4.0. Recuperable.

Activitat 4.- Examen de teoria: constarà de preguntes per a la resposta de les quals l'alumne disposarà d'un temps aproximat d'1 hora. Les preguntes tractaran de captar no sols la pura memorística dels continguts, sinó també la comprensió i interiorització del significat i virtualitat de les institucions. Valor: 12% de l'assignatura.

Activitat 5.- Examen cas pràctic: es plantejarà un supòsit a partir del qual haurà de resoldre un conjunt de qüestions –entre dues i tres- en el termini aproximat d'1 hora. Per a la realització d'aquest examen, l'alumne tindrà a la seva disposició totes les normes que precisi atès que l'objectiu que es pretén és que sigui capaç de treballar sobre la base d'un supòsit: subsumir-ho en la norma, ordenar les fonts, extreure conseqüències jurídiques i, en última instància, donar una resposta motivada, coherent i amb fonamentació jurídica. Per a superar amb èxit aquest examen resulta fonamental haver practicat amb anterioritat a través dels casos pràctics que s'aniran resolent durant el curs. Valor: 8% de l'assignatura.

BLOC TEMÀTIC 4.- TEORIA ASPECTES ÈTICS I SOCIALS DE LA BIOTECNOLOGIA (Valor: 12%). Nota mínima: 4.0. Recuperable.

Activitat 6.- Examen de teoria. Valor: 12% de l'assignatura.

BLOC TEMÀTIC 5.- ACTIVITATS PRÀCTIQUES (Valor: 29%). No recuperable.

Activitat 7.- Participació activa en activitats proposades a l'aula (bloc 1). Valor: 3% de l'assignatura.

Activitat 8.- Treball de grup (bloc 1). Valor: 9% de l'assignatura.

Activitat 9.- Seminaris: participació activa i resolució de casos pràctics (bloc 1). Valor: 6% de l'assignatura.

Activitat 10.- Treball pràctic sobre aplicació d'un pla de APPCC d'un procés d'elaboració d'un aliment: participació activa i presentació d'un treball pràctic (bloc 2). Valor: 3% de l'assignatura.

Activitat 11.- Debat públic sobre transgènics (bloc 4). Valor: 4% de l'assignatura.

Activitat 12.- Disseny, realització i exposició pública d'una enquesta sobre percepció social de la Biotecnologia (bloc 4). Valor: 2% de l'assignatura.

Activitat 13.- Assistència i participació en un cineforum (bloc 4): Valor: 2% de l'assignatura.

L'absència no justificada a alguna de les activitats del bloc 5 suposa el suspens de la corresponent activitat.

CÒPIA I PLAGI:

En cas de detectar còpia i/o plagi durant la realització de les activitats avaluatives, es retirarà l'activitat i aquesta quedarà suspesa. Així mateix, pot suposar l'obertura d'un expedient disciplinari.

JUSTIFICACIÓ ABSÈNCIES

En relació a la justificació de les absències, els motius pels quals es considera que la falta és justificada, seran els mateixos que els enunciats en la **NORMATIVA DE L'AVALUACIÓ I LA QUALIFICACIÓ DELS APRENTATGES EN ELS GRAUS I MÀSTERS** per a no assistir a les proves d'avaluació programades en la guia docent o en la web de la titulació.

AVALUACIÓ ALTERNATIVA

Realització de 2 exàmens i un treball:

- examen 1: examen del bloc 1. Nota mínima per a aprovar: 5.0. Data de l'examen: dilluns 15 de gener a les 15h a l'aula 3.1.07. Valor: 40%

- examen 2: examen dels blocs 2 (valor: 17%), 3 (valor: 20%) i 4 (valor 20%), per separat. Nota mínima per a aprovar cada bloc: 5.0. Data de l'examen: divendres 7 de juny a les 15h a l'aula 3.1.07.

- presentació d'un treball, durant el segon quadrimestre, sobre l'anàlisi de perills d'almenys dues etapes d'elaboració d'un aliment, el quadre de gestió i analitzar un PCC, a concretar amb la professora del bloc 2. Valor: 3%. No recuperable.

Els blocs que no s'hagin superat es podran recuperar el dimarts 25 de juny a les 15h a l'aula 3.1.07. Nota mínima per a aprovar cada bloc: 5.0.

Bibliografia i recursos d'informació

Bibliografia bàsica

Almodóvar Iñesta, María, Régimen jurídico de la biotecnología agroalimentaria, Comares, Granada, 2002.

Castro Abacens, I. (2010). Creación de empresas para emprendedores. Editorial Pirámide. Madrid.

De las Cuevas, V. (2006). APPCC Avanzado. Guía para la aplicación de un Sistema de Peligros y Puntos de Control Críticos en una empresa alimentaria. Ed. Ideaspropias. Vigo

Doménech Pascual, Gabriel, Derechos fundamentales y riesgos tecnológicos, Centro de Estudios Políticos y Constitucionales, Madrid, 2006.

Escorsa i Castells, P. (2003). Tecnología e innovación en la empresa. Edicions UPC. Barcelona.

FAO (2001). Cuestiones éticas en los sectores de la alimentación y la agricultura. Estudios FAO: Cuestiones de

Ética. Grupo Editorial, Dirección General de Información de la FAO. Roma, Italia. Disponible en: <http://www.fao.org/DOCREP/003/X9601S/x9601s00.htm#TopOfPage>

FAO (2001). Los organismos modificados genéticamente, los consumidores, la inocuidad de los alimentos y el medio ambiente. Estudios FAO: Cuestiones de Ética. Grupo Editorial, Dirección General de Información de la FAO. Roma, Italia. Disponible en: <http://www.fao.org/docrep/003/x9602s/x9602s00.htm#TopOfPage>

Iáñez Pareja, Enrique, (coord.) (2002). Plantas transgénicas: de la Ciencia al Derecho, Comares, Granada.

Koontz, H.; Weihrich, H.; Cannice, M. (2012). Administración: Una Perspectiva Global y Empresarial, McGraw Hill, México.

Mellado Ruiz, Lorenzo, Bioseguridad y Derecho. La Administración ante los riesgos de la tecnología de la vida, Comares, Granada, 2004.

Mellado Ruiz, Lorenzo, Derecho de la Biotecnología vegetal. La regulación de las plantas transgénicas, INAP, Madrid, 2002.

Mir Puigpelat, Oriol, Transgénicos y Derecho. La nueva regulación de los organismos modificados genéticamente, Civitas, Madrid, 2004.

Romeo Casabona, Carlos María (dir.), Enciclopedia de Bioderecho y Bioética, 2 tomos, Comares, Granada, 2011.

Serra, J.A., Burgueño, G. (2004), Gestión de calidad en las PYMES agroalimentarias. Editorial de la Universidad Politécnica de Valencia.

Silveira Gorski, Héctor C. (ed.), El Derecho ante la Biotecnología, Icaria, Barcelona, 2008.

Bibliografía complementària

Briz J(2003), Internet, Trazabilidad y Seguridad Alimentaria. Ed. MundiPrensa.

Fundació Víctor Grífols i Ludas i Centre de Referència en Biotecnologia. Percepción social de la Biotecnología. Disponible en: <http://www.fundaciongrifols.org/esp/publicaciones/otras.asp?id=1>

OCDE (1993). Biotecnología, Agricultura y Alimentación. OCDE-Ediciones Mundi Prensa, Madrid.

Pedauyé, J., Ferro, A. y Pedauyé, V. (2000). Alimentos transgénicos. La nueva revolución verde. McGraw Hill, Madrid.

Velasco Balmaseda, E. (2010). Gestión de la innovación: elementos integrantes y su aplicación en empresas innovadoras del País Vasco. Universidad del País Vasco.